

Porsanger-ordfører Jo Inge Hesjevik innleder da forskere inviterte til workshop om Porsangerfjorden.

To forskningsprosjekter samlet til workshop i Laksevl. Fra venstre Grete Hovelsrud, Camilla Risvoll, Camilla Brattland og Solveig Bjørdal. ALLE FOTO: IRMELIN KLEMETZEN

Viktig med lokal kunnskap

Forrige uke var det et arbeidsverksted med fokus på hvordan lokal tradisjonskunnskap kan bli en del av forvaltningen, og om det i det hele tatt er mulig. Fiskeridirektoratet, Bivdu og Porsangerfjorden 3.0 sørget for det faglige innholdet.

– Jeg håper alle bidrar til det arbeidet man gjør her. At alle tar innover seg at det å sitte på en lokal kunnskap bidrar til å gjøre denne delen av forvaltningen bedre. Og tilpasset akkurat de områdene vi er i.

– Forvaltningen strekker seg fra nord til sør, men den strekker seg ikke fra en fjordbunn og ut. Og det er den distansen jeg tror er aller viktigst. Og det er det vi skal jobbe for å finne løsninger for. Porsangerfjorden er den beste plassen i Norge for å legge et slikt prosjekt, sa ordfører Jo Inge Hesjevik (H) da han innledet arbeidsverkstedet mandag formiddag.

Innpont
Prosjektene FACE-IT og Future Arctic Lives har det til felles at de forsker på Porsangerfjorden, økosystemet, klima, menneskene og den

tradisjonelle bruken av naturen. Mandag inviterte prosjektene til en workshop, der det ble invitert til å komme med innspill på hvordan den lokale tradisjonskunnskapen kan bli en del av forvaltningen. Grete Hovelsrud fra Nordlandsforskning representerer EU-prosjektet FACE-IT. Hun forteller at det forskes på flere fjorder, blant annet på Grønland og på Svalbard. Hun forteller at det handler om forståelsen av utviklingen i Porsangerfjorden.

– Vi spør hva det er som er viktig for folk i fjorden. En fjord er ikke bare en fjord, og man kan ikke tenke seg fjorden uten omgivelsene, sier hun og legger til at det finnes en mengde innsamlende data om Porsangerfjorden og sjøsamisk kultur.

Hovelsrud er imponert over det som gjøres i Porsangerfjorden 3.0, og at dette er noe som kan vekke oppsikt internasjonalt. Hun har tro på at det som gjøres her, også kan være en løsning for andre fjorder. – Vi er interessert i hvordan vi best kan forvalte fjordsystemene, og hvordan lokalbefolkningen kan kobles på og Porsangerfjorden 3.0 er et godt eksempel, sier Hovelsrud.

Mer fokus på klima
Camilla Brattland, UIT, er ansvarlig for forskningsprosjektet Future Arctic Lives. Hun forteller at fle-

re porsangerprosjekter har pågått i mange år. Future Arctic Lives er et samarbeid med Mearrasida sjøsamiske kompetansesenter i Indre Billefjord og Porsanger kommune. Det er en fortsettelse av det dokumentasjonsarbeidet av sjøsamisk tradisjon, stedsnavn og kultur.

– Dette prosjektet har fokus på bruk av marine ressurser, og så har jo fokuset de siste årene blitt mer å følge med på klima og biodiversitetsendring. Og å undersøke forut-

setningene for å kunne ta vare på lokal kultur og tradisjoner i fremtiden, selv om det er store endringer i klima og biodiversitet, forteller Brattland.

– Vi har fått til ganske mye i samarbeid med Mearrasida. Vi har utviklet metoder for å dokumentere og lage datasett som kan puttes inn i forvaltningen sine data, for

eksempel. Det må jo være målet at man får til det til slutt, da, sier Camilla Brattland.

Pilot om lokal forvaltning
Bernt Bertelsen fra Fiskeridirektoratet orienterte deltakerne om et pilotprosjekt Fiskeridirektoratet er i ferd med å avslutte. Pilotprosjektet for regional styrking av havressursforvaltningen er gjennomført i Andsfjorden i Troms, og har resultert i en dreiebok som kan brukes

Forsker Camilla Risvoll fra Nordlandsforskning orienterte om FACE-IT.

for å involvere lokalbefolkning og lokale fiskere i forvaltningen av de marine ressursene for å gi en styrket forvaltning av lokale bestander langs hele kysten.

Han fortalte at ved å involvere lokale fiskere, turistfiskebedrifter og andre lokale brukere av fjorden har det kommet frem ny informasjon som bør inn i en differensiert forvaltning. Han understreket også at Fiskeridirektoratet ikke har som oppgave å bestemme rettigheter, men kun for å se på forvaltningen ut fra bestanden.

Savner rettigheter
Til stede på workshopen var savenne Arne Eriksen fra Bivdu savenne de sjøsamiske rettighetene i Fiskeridirektoratet sitt arbeid, og var bekymret for fremtiden for det sjøsamiske fisket. Han og Bivdu ønsket seg et kultur- og næringsbasert fiske, og at det derfor er viktig med erfaringsbasert og lokal kunnskap. Han mente for øvrig at pilotprosjektet til Fiskeridirektoratet var «trist gammeldags farnokning» og var kritisk til at Bivdu ikke var involvert i prosjektet. Eriksen ønsker at sjøsamiske rettigheter må tydeliggjøres i lokal forvaltning.

Ønsker seg store hunner
Hans Kristian Strand fra Havforskningsinstituttet presenterte status for «Porsangerfjorden tilbake til livet». Han gjorde rede for hvordan livet i fjorden er nå, og hvordan det

forhåpentligvis er dersom Porsangerfjorden 3.0 lykkes i å gjenetablere fjordtorsken i fjorden. Han ønsker seg store torskehunner. De har stor kapasitet, og kan gyte flere steder. Derfor er det viktig at de kunstige taresfestene som skal settes ut i Olderfjorden vil fungere. Tauverket vil sprøydes med riktige taresporer, og all torsk som skal settes ut, skal gentestes for å sikre at det ikke blir innblanding av skrei.

Mange innspill
Til stede på workshopen var ansatte i Porsanger kommune, Finnmarkseiendommen (FeFo), Sameetinget, og andre organisasjoner, samt privatpersoner. Etter gruppediskusjon og diskusjon i plenum, fikk forskerne gode innspill fra alle deltakerne.

Forvaltningen av en reetablert torskebestand ble løftet, forvaltningen av kongekrabbe, turistfiske, matsikkerhet og fiskeoppdrett var noen av temaene som ble lagt på bordet under innspilrunden.

IRMELIN KLEMETZEN
irmelin@sagat.no

FeFo ved Markus Stock og Egil Liberg var til stede på workshopen. Til venstre Camilla Brattland fra UIT.

Bernt Bertelsen fra Fiskeridirektoratet orienterte om pilotprosjektet om lokal ressursforvaltning.

Hans Kristian Strand fra Havforskningsinstituttet vet mye om Porsangerfjorden.